

Sygn. akt: VU 1263/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania E. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 18 lipca 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 1263/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 18 lipca 2013 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 lipca 2013r. odmówił wnioskodawcy E. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 31 lat i 11 dni stażu sumarycznego oraz nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji ZUS, skarżący nie podał żadnych okresów pracy, które jego zdaniem kwalifikują się do pracy w szczególnych warunkach, konkretyzując w toku procesu, iż chodzi o okresy zatrudnienia:

- od 01 września 1966 r. do 12 września 1968 r. w Fabryce (...) w J.;

- od 21 września 1968 r. do 16 stycznia 1969 r. w Cukrowni J.;

- od 16 kwietnia 1969 r. do 01 września 1972 r. w Zakładzie Produkcyjnym (...) w J.;
- od 29 stycznia 1973 r. do 30 czerwca 1975 r. we (...) Zakładach (...);
- od 01 grudnia 1984 r. do 30 września 1992 r. w (...) Spółdzielni (...) w M.;
- od 01 października 1992 r. do 10 marca 1993 r. w spółce cywilnej (...) w J.;
- od 05 kwietnia 1994 r. do 31 lipca 1999 r. w Domu Pomocy Społecznej w M..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. P., ur. (...), wykształcenie średnie ogólnokształcące. Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 31 lat i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE. Wiek emerytalny 60 lat osiągnął (...).

(bezsporne)

W okresie od 01 września 1966 r. do 12 września 1968 r. (2 lata, 12 dni) wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku ucznia ślusarza w Przedsiębiorstwie Państwowym Fabryce (...) w J.. Skarżący pracę wykonywał w warsztatach szkolnych 3 razy w tygodniu w godzinach od 07:00 do 15:00, natomiast nauka odbywała się w szkole przyzakładowej 2 lub 3 razy w tygodniu. Praca na warsztatach polegała na usunięciu braków produkcyjnych, czyli części, które musiały podlegać obróbce ślusarskiej. Prace wykonywane były pod nadzorem instruktora.

Dowód: akta ubezpieczeniowe, t. I – świadectwo pracy, k. 9; akta osobowe - angaż, kwestionariusz osobowy, karta obiegowa; zeznania świadka – C. S.- nagranie audio- wideo 00:33:28-00:50:08; zeznania wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 00:07:28-00:52:03.

W latach od dnia 21 września 1968 r. do 16 stycznia 1969 r. (3 miesiące i 26 dni) skarżący był zatrudniony w Cukrowni J. w charakterze pracownika sezonowego- ucznia. W tym czasie wnioskodawca wykonywał prace szlifierza na krajalnicy- ostrzył noże do krajalnicy, które musiały być ostrzone zgodnie z cyklem produkcyjnym i technologią w określonym czasie. Sprawdzał również prawidłowość prac wszystkich rolek na taśmociągach podawania na wysłokach. Po miesiącu od zatrudnienia skarżący zachorował i do końca zatrudnienia przebywał na zwolnieniu chorobowym.

Dowód : akta ubezpieczeniowe, t. I- świadectwo pracy, k. 11,13; zeznania wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 00:07:28-00:52:03.

W okresie od 16 kwietnia 1969 r. do 19 kwietnia 1971 r., następnie od 03 stycznia 1972 r. do 01 września 1972 r. (3 lata, 4 miesiące, 16 dni) E. P. został zatrudniony w Zakładzie Produkcyjnym (...) w J. na stanowisku pracownika fizycznego stolarza, otrzymał skierowanie z ówczesnego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w J. na wolne miejsce stolarza, na tym stanowisku zajmował się obróbką drewna. W dniu 03 sierpnia 1969 r. wnioskodawca zostaje na swój wniosek przeniesiony do prac magazynowych jako pracownik magazynowy. Pomieszczenie magazynowe znajdowało się przy hali produkcyjnej gdzie było duże zapylenie i hałas. Praca na tym stanowisku polegała na przynoszeniu z produkcji na magazyn gotowych wyrobów- pudełek z drewna lipowego, sprawdzanie ich ilości z dokumentami i w razie braku zastrzeżeń przygotowywanie do wysyłki- pakowanie przesyłki, adresowanie, sporządzanie protokołu wysyłkowego. W magazynie znajdowały się też lakiery nitro oraz nafta do czyszczenia. Wnioskodawca rozdzielał te lakiery w zależności od zapotrzebowania na produkcję, a nafta była rozlewana na pojemniki w ten sam sposób. W magazynie były przechowywane także środki czystości dla pracowników, farby w puszkach używane do produkcji zasadniczej, środki barwiące drewno.

W okresie od 20 kwietnia 1971 r. do 06 grudnia 1971 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, zwolniony ze służby jako zdolny do służby w formacjach samoobrony. Wniosek o przyjęcie do pracy w tym zakładzie złożył 03 stycznia 1972 r. – umowa o pracę na stanowisko pracownika fizycznego, wskazano, że pracuje w akordzie.

Dowód: akta ubezpieczeniowe, t. I, k. 15- świadectwo pracy, akta osobowe- angaże, zeznania wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 00:07:28-00:52:03.

W okresie od 29 stycznia 1973 r. do 30 czerwca 1975 r. (2 lata, 5 mcy i 3 dni) skarżący był zatrudniony we (...) Zakładach (...) na stanowisku ślusarza. Dnia 01 lipca 1973 r. powierzono wnioskodawcy stanowisko ślusarza w kamieniołomach W., a od 01 stycznia 1974 r. obowiązki ślusarza remontowego. Od 01 stycznia 1975 r. do końca okresu zatrudnienia E. P. zajmował stanowisko pomocnika operatora koparki. W kamieniołomach wydobywany był bazalt. Prace ślusarskie polegały na naprawie urządzeń w cyklu produkcji kruszywa, np. wymiana sit w kruszarkach, wymiana rolek na taśmociągach, wymiana łożysk. Jako pomocnik operatora koparki wnioskodawca faktycznie wykonywał obowiązki operatora nie posiadając uprawnień. Praca operatora polegała na załadunku urobku na samochody ciężarowe celem przewiezienia do dalszej obróbki kruszywa, wykonywał także wszystkie czynności, które wynikały z poleceń operatora koparki- oczyszczał stanowisko pracy z kamieni, smarował rolki i przekładnie części ruchomej koparki.

Dowód: akta ubezpieczeniowe, t. I, k. 17,18- świadectwo pracy, akta osobowe-angaże, zeznania świadka Z. D.- nagranie audio-video- 00:17:25-00:33;02; zeznania wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 00:07:28-00:52:03.

W okresie od 01 grudnia 1984 r. do 30 września 1992 r. (7 lat i 10 dni) w (...) Spółdzielni (...) w M. ubezpieczony wykonywał obowiązki kierownika sklepu artykułami do produkcji rolnej. W sklepie zatrudnieni byli także uczniowie w zawodzie sprzedawcy, ich liczba zmieniała się w zależności od okresu. W sklepie sprzedawane były piece CO, kuchnie węglowe, środki ochrony roślin o różnej klasie toksyczności. Środki pakowane były w kartonach, torebkach foliowych albo butelkach. Zdarzało się, że opakowanie pękło i środek trzeba było jak najszybciej sprzątnąć, uczniowie tego nie wykonywali. Skarżący zamawiał towar u producentów i odbierał, załadowywał i rozładowywał, zajmował się także sprzedażą towaru. Gdy zlikwidowano Spółdzielnię sklep został przejęty przez Spółkę (...) w J.. Wszystkie towary zostały przejęte przez nowych właścicieli, a wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku sprzedawcy w filii firmy w M.- placówka handlowa. Okres zatrudnienia w (...)przypadał na lata 01 październik 1992 r. do 10 marca 1993 r. (5 miesięcy i 10 dni).

Dowód: akta ubezpieczeniowe, t. I, k. 27,31 - świadectwa pracy; akta osobowe- angaże, umowy o pracę; zeznania wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 00:07:28-00:52:03.

W okresie od 05 kwietnia 1994 r. do 31 lipca 1999 r. (5 lat, 3 miesiące i 26 dni) E. P. był zatrudniony w Domu Pomocy Społecznej (...) w M.. Umowa o pracę z dnia 05 kwietnia zatrudniała skarżącego na stanowisku palacza CO, na czas określony 3 miesiące, kolejne umowy też zawierane na 3 miesiące na stanowisko pomocnika palacza- angaże z dnia 06 lipca 1994 r., 05 października 1994 r., 03 stycznia 1995 r..Od dnia 01 kwietnia 1995 r. zmiana stanowiska z pomocnika palacza na stanowisko pracownika gospodarczego, które wnioskodawca zajmował do końca okresu zatrudnienia. Piece były zautomatyzowane, sterowane komputerowo, typu (...), ogrzewane olejem opałowym. Jako palacz i pomocnik palacza skarżący wykonywał te same obowiązki, sprawdzał ciśnienie wody za pomocą barometrów, prawidłowość obiegu w rurach, zajmował się czyszczeniem filtrów paliwa, ustalał przyczynę awarii automatyki. Zdarzało się, że sam usuwał awarię. Kotłownia była sterowana za pomocą 3 komputerów, a ubezpieczony sprawdzał prawidłowość funkcjonowania dokonując odczytów z monitorów. Na stanowisku pomocnika gospodarczego skarżący zajmował się utrzymaniem terenu: sadił trawniki, rośliny ozdobne, uprawiał ogród warzywny.

Dowód: akta ubezpieczeniowe, t. I, k. 35 - świadectwo pracy; akta osobowe- angaże, umowy o pracę; zeznania wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 00:07:28-00:52:03.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca miał wymagany przepisem art. 27 ustawy emerytalnej okres składkowy i nieskładkowy - 25 lat, nie przystąpił do OFE, osiągnął wymagany wiek emerytalny. Nadto – w ocenie organu rentowego – na dzień 01 stycznia 1999r. nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat.

Wnioskodawca wskazywał natomiast, że ma wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie posiada wymaganego 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku i tylko praca wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia- §2 ust.1 i §4 ust.1 w/w rozporządzenia. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1308/12, LEX nr 1286495; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 1069/12, LEX nr 1312031).

Dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1221/12, LEX nr 1294841). Do kognicji Sądu należy zatem samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia

28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 910/12, LEX nr 1293579). Postępowanie sądowe o świadczenia emerytalno-
rentowe regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które nie zawiera ograniczeń dotyczących
postępowania dowodowego co oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być
wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także
zeznaniem świadków czy opiniami biegłych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r.,
sygn. akt III AUa 291/12, LEX nr 1223240).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w rozpatrywanej sprawie Sąd uznał, iż wnioskodawca na dzień
01 stycznia 1999 r. nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Po przeprowadzeniu w sprawie postępowania dowodowego, w szczególności z akt ubezpieczeniowych i osobowych
wnioskodawcy, jak również z zeznań świadków i wnioskodawcy Sąd nie zaliczył do okresu zatrudnienia w szczególnych
warunkach pracę wnioskodawcy w okresie:

I. od 01 września 1966 r. do 12 września 1968 r. w Fabryce (...) w

J., bowiem wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ucznia ślusarza, pracę wykonywał w warsztatach szkolnych
3 razy w tygodniu, natomiast nauka odbywała się w szkole przyzakładowej. Zatem nie spełniał w tym okresie warunku
wykonywania na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy prac określonych w rozporządzeniu RM z dnia 07 lutego
1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym
charakterze;

II. od 21 września 1968 r. do 16 stycznia 1969 r. w Cukrowni J. w charakterze

pracownika sezonowego- ucznia. W aktach osobowych brak wskazania zakresu czynności jakie wykonywał skarżący
na tym stanowisku. Z zeznań wnioskodawcy wynika, iż w tym czasie wykonywał prace szlifierza na krajalnicy-
ostrzył noże do krajalnicy, które musiały być ostrzone zgodnie z cyklem produkcyjnym i technologią w określonym
czasie. Sprawdzał również prawidłowość prac wszystkich rolek na taśmociągach podawania na wysłokach. Pomimo, iż
wnioskodawca zeznał, iż odbywał prace ślusarskie związane z bieżącą eksploatacją maszyn na oddziale produkcyjnym,
jednakże trudno ustalić w jakim okresie taką pracę wykonywał na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem
przypadał wtedy okres zasiłkowy. Z zeznań wnioskodawcy wynika, iż w tym okresie prace ślusarza przy remoncie
urządzeń taśmociągów, przy ostrzeniu noży przy krajalnicy wykonywał przez okres miesiąca, a potem przebywał na
zwolnieniu chorobowym do końca umowy;

III. od 16 kwietnia 1969 r. do 01 września 1972 r. w Zakładzie Produkcyjnym (...)

(...) w J.. Jak wynika z akt osobowych i zeznań wnioskodawcy początkowo został zatrudniony na stanowisko stolarza,
wykonując prace przy obróbce drewna, które nie zostały wymienione w rozporządzeniu RM z dnia 07 lutego 1983 r. w
sprawie (...), a od 03 sierpnia 1963 r. przeniesiony jako pracownik magazynowy. W rozporządzeniu w wykazie A, dziale
IV, pod poz. 40 ujęto prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców,
półproduktów i wyrobów gotowych - pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych. W magazynie gdzie
pracował wnioskodawca oprócz środków toksycznych- lakierów nitro znajdowały się także inne produkty, które
opisywał wnioskodawca w zeznaniach jak: środki czystości dla pracowników, farby w puszkach używane do produkcji
zasadniczej, środki barwiące drewno. Z tego powodu praca w magazynie nie może zostać zaklasyfikowana do pracy w
szczególnych warunkach o której mowa w dziale IV, poz. 40 wykazu A załącznika do w/w rozporządzenia.

IV. od 29 stycznia 1973 r. do 30 czerwca 1975 r. we (...) Zakładach

(...). Prace skarżącego na stanowisku ślusarza mogłyby być uznane za pracę w warunkach szczególnych gdyby
wnioskodawca przedstawił dowody na okoliczność ustalenia, iż są to prace związane z bieżącą konserwacją agregatów
i urządzeń na oddziałach na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Jednakże z
charakteru prac i produkcji w kamieniołomie W. należałoby by wnioskować, iż były to prace ślusarskie przy całym

cyklu produkcyjnym związanym z wydobywaniem i przeróbką surowców skalnych o których mowa w wykazie A, dziale I, poz. III- wydobywanie, obróbka i przeróbka surowców skalnych. Jednakże jest to okres niewystarczający do nabycia uprawnień emerytalnych w obniżonym wieku;

V. od 01 grudnia 1984 r. do 30 września 1992 r. w(...)Spółdzielni

(...) w M. oraz w spółce (...) w J. w latach od 01 października 1992 r. do 10 marca 1993 r.. Prace jakie w tym okresie wnioskodawca wykonywał na stanowisku kierownika sklepu z artykułami do produkcji rolnej oraz sprzedawcy nie zostały wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia.

VI. od 05 kwietnia 1994 r. do 31 lipca 1999 r. w Domu Pomocy Społecznej w

M.. Jak wynika z akt osobowych wnioskodawcy prace palacza wykonywał przez 3 miesiące, następnie został zatrudniony na stanowisko pomocnika palacza do 31 marca 1995 r.. Jakkolwiek ubezpieczony zeznał, iż na obydwu stanowiskach wykonywał te same obowiązki, jednakże nie były to prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego o których mowa w wykazie A, dziale XIV, poz. 1 załącznika do rozporządzenia. Wnioskodawca sam przyznał, iż nie był palaczem niezautomatyzowanych kotłów typu rusztowego, bowiem piece w kotłowni były sterowane komputerowo, a on sprawdzał prawidłowość ich funkcjonowania, dokonując odczytów z monitorów. Praca pracownika gospodarczego w narażeniu na zmienne warunki atmosferyczne także nie jest pracą w szczególnych warunkach, bowiem nie została wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd uznał, iż wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999 r. nie legitymuje się wymaganym 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach i Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie E. P. od decyzji z dnia 18 lipca 2013 r., znak (...).